

تکنیکهای آنالیز ایمنی

آنالیز ایمنی شغلی (JSA)

دکتر ایرج محمدفام

انتشارات فن آوران

عنوان : تکنیکهای آنالیز ایمنی : آنالیز ایمنی شغلی (JSA)
مؤلف : ایرج محمدفام
نوبت چاپ : اول، ۱۳۸۴
شمارگان : ۲۰۰۰
لیتوگرافی : روشن
چاپ و صحافی : روشن
شابک : ۹۶۴-۶۷۹۲-۶۸-۵ : قیمت: ۸۰۰ تومان

همدان، تلفن: ۸۲۷۰۷۹۵ فاکس: ۸۲۵۳۶۱۸

مرکز بخش: تهران - انتشارات فن آوران

میدان انقلاب، کارگرجنوبی، خیابان وحید نظری، شماره ۲۸۸، واحد ۲، تلفن: ۶۴۸۳۳۴۶

T محمد فام، ایرج، ۱۳۴۸ -
۵۵ تکنیکهای آنالیز ایمنی : آنالیز ایمنی شغلی (JSA) /
۷۷/م۳ تألیف : ایرج محمدفام . ۱۳۸۴
همدان انتشارات فن آوران، ۱۳۸۴.
فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیا .
۹۶ ص : مصور ، نمودار . ISBN:964-6792-68-5
کتابنامه در پایان کتاب .
۱. ایمنی صنعتی ۲. بهداشت صنعتی . الف . عنوان
۶۲۰/۸۶ /

صفحه	فهرست مطالب
۶	مقدمه
۸	نمودار آنالیز ایمنی شغلی
۹	مفهوم آنالیز ایمنی شغلی
۱۳	مراحل اجرای آنالیز ایمنی شغلی
۱۹	موارد مهم که باید در هنگام انتخاب شغل برای آنالیز ایمنی مد نظر باشند
۲۰	تعیین وظایف اصلی در یک شغل
۲۵	شناسایی خطرات بالقوه
۳۷	نحوه تعریف روشهای کنترلی
۴۸	اطلاع رسانی اطلاعات مربوط به آنالیز ایمنی شغلی
۵۰	زمان و نحوه اجرای آنالیز ایمنی شغلی
۵۳	پیگیری و تجدید نظر در آنالیز ایمنی شغلی
۵۴	مثالهای از آنالیز ایمنی شغلی
۶۸	ضمیمه ۱: فرم ساده ای برای آنالیز ایمنی شغلی
۶۹	ضمیمه ۲: آموزش گام به گام برای انجام آنالیز ایمنی شغلی
۷۲	ضمیمه ۳: دستورات کاربردی برای انجام و پیاده سازی آنالیز ایمنی شغلی
۷۴	منابع

مقدمه مولف:

رفاه و سعادت هر ملتی مرهون تلاش و همت همه اقشار جامعه است. در حالیکه بازارهای جهانی با اتکا به فن آوریهای روز آمد و بهره گیری از منابع انسانی کارآمد به سرعت در حال گسترش است لحظه ای غفلت در هر حیطة ای می تواند منجر به ایجاد شکافی شود که پر کردن آن بسهولت میسر نخواهد بود. یکی از حیطة های یاد شده موضوع ایمنی است.

در دنیای امروزی ارتقاء بهره وری برای امکان حضور و ادامه آن در صحنه رقابت امری الزامی است. در همین راستا وجود محیط های کاری ایمن یکی از مهمترین مؤلفه های لازم برای رسیدن به بهبود مستمر بهره وری بشمار می رود. از طرف دیگر با افزایش سرعت توسعه علوم و معرفی مواد و فن آوری های جدید، در هر لحظه معضلات جدیدتری در محیط های کاری پدیدار می شود که مطمئناً مقابله با آنها و کنترل ریسک های غیر قابل قبول شان، نیازمند آگاهی از رویکردها، شیوه ها و تکنیک های جدید در حیطة علم ایمنی است.

در همین راستا با وجود محدودیتهای مختلف نظیر کمبود فرصت های نگارش، کوشش های دنیای کار تجاری محض! و ... و همچنین استقبال گسترده قشر علاقمند به ایمنی مدرن بالاخص دانشجویان گرامی و کارشناسان شاغل در صنایع کشور که باعث گردید کتابهای قبلی نویسنده به چاپهای متعدد برسد اقدام به

طراحی و نگارش مجموعه کتابهای حاضر گردید. در این مجموعه سعی می شود در هر مجلد یکی از تکنیکهای شناسایی و ارزیابی خطرات مورد بحث قرار گیرد.

در پایان ضمن سپاسگزاری از همکاری سرکار خانم مهندس زینب السادات نظام الدینی و مهندس مهسا حکیمی عابد، از کلیه علاقمندان شامل کارشناسان شاغل در صنایع، دانشجویان، همکاران دانشگاهی و سایر صاحب نظران می خواهد با ارائه پیشنهادات ارشادی خود ما را در ادامه این راه دشوار همراهی نمایند.

ایرج محمدمقام

زمستان ۱۳۸۳

مقدمه:

بر اساس مقررات قانونی و همچنین اصول اجتماعی و انسانی، کارفرمایان موظف اند نسبت به تامین ایمنی و بهداشت کار کارمندان خود اقدام نمایند. در این راستا ارزیابی ریسک های ایمنی و بهداشتی محیط های کاری از وظایف کارفرمایان محسوب می شود. بر همین اساس لازم است که کارفرمایان در صورت لزوم اقدام به بکارگیری مکانیسم های کنترلی برای حذف یا کاهش ریسک های احتمالی بر کارکنان نمایند. آنالیز ایمنی شغلی یک روش پیشگیرنده برای کسب اطمینان از وجود درجه قابل قبولی از ایمنی و بهداشت در محیط های کاری بشمار رفته و راهی را برای شناسایی خطرات مرتبط با شغل و همچنین تعیین اقدامات کنترلی فراهم می آورد. این فرایند شامل آنالیز دقیق کلیه وظایف موجود در یک شغل، شناسایی خطرات بالقوه ایمنی و بهداشت در هر مرحله و تعیین مکانیسم های عملی و کاربردی برای حذف و یا کنترل خطرات شناسایی شده است. بنابر این در مورد هر شغلی می توان پس از انجام آنالیز ایمنی شغلی، اقدامات کنترلی فنی را همراه با ارائه آموزشها و دستورالعمل های اجرایی پیاده سازی نمود. در این کتاب اصول اساسی آنالیز ایمنی شغلی بیان شده و با معرفی دو تکنیک آنالیز تغییر و آنالیز موانع انرژی یک دستورالعمل اجرایی گام به گام برای اجرای آنالیز ایمنی شغلی و نحوه اجرای تکنیک معرفی خواهد شد. علاوه بر این در مورد بعضی از مشاغل

معمول مثالهای کاربردی نیز ارائه می شود، هر چند که مثالهای یاد شده تنها برای معرفی بیشتر تکنیک بوده و یک ارزیابی جامع محسوب نمی شود.

تعاریف:

در این کتاب منظور از خطر و ریسک عبارت است از:
خطر: هر عاملی که بتواند به صدمه و آسیب دارائیهها منجر شود. دارائیهها می تواند شامل تجهیزات، اموال، جان انسانها، زمان، اعتبار تجاری و موارد مشابه شود. برای مثال خطر می تواند به مواردی نظیر مواد شیمیایی سمی، قسمتهای متحرک ماشین آلات، جریان الکتریسته، کار در ارتفاع، درجه حرارتهای بسیار بالا و پائین و سطوح کار لغزنده اطلاق گردد.

ریسک: شانس صدمه دیدن در اثر خطر که از حاصلضرب احتمال بالفعل در آمدن خطر و شدت پیامدهای آن بدست می آید.